

VILKEN RIKTNING?

Lukas 17:11–19

Min färd mot Jerusalem

”Under sin vandring mot Jerusalem följde [Jesus] gränsen mellan Samarien och Galileen.”

Inledningen till sjösöndagens (femtonde söndagen efter pingst) evangelietext känns vid första anblicken som ett landskap som målas upp som bakgrund till berättelsen. Bara den i sig kan dock ta med läsaren på djupt vatten.

Lukas har tidigare skrivit (Lukas 9:51): *”När tiden var inne för [Jesus] upptagande till himlen vände han sina steg mot Jerusalem.”* Dit är vi nu på väg. Färden styr dit.

Nu stannar jag vid texten och funderar inte bara på Jesus vandring, utan också mina egna resor. Var färdas jag, vart styr jag min färd?

Jag gjorde min första sjöresa i Sjomanskyrkans namn i början av 1998. Den gick från kajen i vår avgångshamn till redan. Men även den hade sin riktning. Nästa morgon satte vi kurs över Östersjön till vårt mål. Ditresan var vacker trots att min mage ett tag övervägde att tömma sig den övre vägen, men vi var på väg – mot Jerusalem?

Från skeppskuratorutbildningen har ett av syftena med Sjomanskyrkans arbete etsat sig fast hos mig. Jag citerar fritt ur minnet: *att sjöfararen ska kunna uppleva sitt liv som Guds gåva.* Jag gömde tanken i mitt hjärta och har begrundat den genom åren. Senare har jag försökt tillämpa den där jag har jobbat, de senaste nästan tjugo åren på ett stort universitetssjukhus.

Människans vardag doftar oftast något annat än rosor och mint, och det mötande landskapet får oss att tappa andan av annat än skönhet. Största delen är regelbunden och tråkig, *inte så märkvärdig.* Det är dock livets innebörd. Om allt det här ändå hade en riktning? Om jag någon gång skriver mina memoarer hoppas jag kunna namnge dem *”Min färd mot Jerusalem”*.

Sjuka vandrare i gränstrakten

Inte så märkvärdig-rytmen pausar dagens evangelium när Jesus möts av en grupp sjuka vandrare, tio spetälska män. De tillfrisknar. En i gruppen prisar Gud och vänder tillbaka för att tacka Jesus, övriga försvinner i intet.

Rubriken *Tacksamhet* som tas upp under denna helgdag i kyrkohandboken har sin upprinnelse i detta. Själv håller jag inte med om tanken att Gud skulle bli sjuk av min tacksamhet (det är över huvud taget fänigt att tänka å Guds vägnar). Kanske är det snarare fråga om att mitt liv mår dåligt i brist på tacksamhet. Detta anknyter till det att jag hoppas kunna uppleva livet som Guds gåva. Det väsentliga när det gäller gruppens tillfrisknande är inte hur Jesus reagerar på deras agerande eller kommenterar det, utan vad som sker hos dem som tillfrisknat. Tacksamhet handlar om det goda i människan, mervärdet i mitt liv.

Hos en av männen som Jesus möter väcker händelsen tacksamhet. Vad väcks hos dem som inte syns till mer? Det kan vara glädje, men också rädsla. Förvirring. Det kan vi inte veta. Livet där och då slogs i alla fall i spillror. Tillfrisknandet öppnar nya möjligheter och tar samtidigt bort möjligheten att rättfärdiga något med *visst skulle jag kunna, men jag har ju den här sjukdomen*. Eller så tar saker sin tid.

I september 2018 fick jag en blödning i hjärnan. Det är fyra år sedan, men jag tror fortfarande inte att jag fullt ut förstår vad som hände mig och vad det berodde på att jag återgick till jobbet efter nio månader. På grund av min erfarenhet aktar jag mig för att diskutera någons otacksamhet när det gäller sjukdomar och hälsa. Men något famlade jag efter på stående fot när jag kallade neurologen som tog hand om mig på akuten för *en gåva från himlen i slaktarens kläder*. Nog hade budskapet en adresslapp.

Tacksamhet tas allt som oftast upp i vardagligt tal. I tidningsartiklar säger de som blir intervjuade att de är tacksamma för sina närstående, sin hälsa med mera. Även i sociala medier talas det mycket om tacksamhet. Det känns dock ofta som att meningarna är ofullständiga: tacksam mot vad – eller vem?

Under min konvalescens 2018–2019 brukade jag ibland provocera mina medmänniskor genom att konstatera att *man inte kan vara tacksam mot livet*. Jag tycker faktiskt det på riktig, eftersom jag inte kan lyfta fram epitet livet som något att tacka. Livet ger mig egentligen ingenting, men livet har en givare. Jag måste fortsätta meningen och gräva djupare. Även när jag inte förstår. Söka efter föremålet för tacksamheten och namnge det. Styra färden mot Jerusalem. Med tacksamhet.

Jesus säger till mannen som vänt tillbaka att hans tro har hjälpt honom. Från vad och vart förblir öppet. Det kanske handlar om att just denna man som återvänt till Jesus blev hjälpt: för tacksamheten, orsaken till tacksamheten och att han identifierat föremålet för tacksamheten. *För att han upplevt livet som Guds gåva?*

”Bara det inte börjar skaka allt för mycket”

En tacksamhetsätare i livet torde vara rutiner. Mycket tycks vara *business as usual*. Jag stiger upp på morgonen när väckarklockan väcker mig. Varor hamnar på hyllorna i affären eftersom *fartygen och lastbilarna bara går som de ska*. Gud och hans existens finns i mitt liv just på grund av dessa rutiner. Han bara finns, vilken tur.

Människan är en rörlig varelse. Numera har det på många ställen blivit så enkelt att resa att man kan glömma den gamla sanningen att resandet tar på krafterna. Och att alla färdssätt har sina riskmoment. Flygplanet har luft under vingarna, fartyget har vatten bakom skottet, bakom ratten på den mötande bilen på landsvägen finns en människa som liknar mig.

Sommaren 1984 skulle jag resa till USA. Vid avfärden önskade min farbror Heikki (1945–2019) mig god tur på resan. Sedan tillade han: ”Eller du klarar dig nog med normal, bara det inte börjar skaka allt för mycket.” Det gjorde det inte. Vissa flygplan flög bort, andra flög hem. Jag blev inte rånad i Mexiko. *Business as usual*. Jag vände inte tillbaka för att prisla Gud. Det glömdes bort bland alla distraktioner för universitetsstuderande i början av hösten.

Teemu Paarlahti

sjukhuspastor, PM
före detta avtalsseppskurator